

Anders dan je denkt

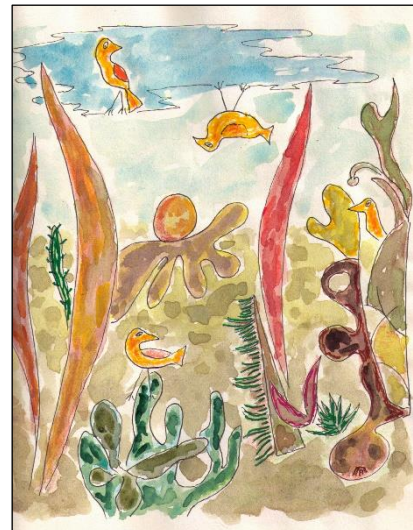
De wereld zit heel anders in elkaar dan je denkt. Daar loop ik voortdurend tegenaan, in het klein en in het groot. In het klein: vrienden van ons raadden een Netflix-serie aan, Rita. Wij haakten al bij de eerste aflevering af. De humor was te flauw, de seks te opgelegd, het verhaal te overtrokken. Hoe is het mogelijk dat onze vrienden die onzin zo goed vonden? Het zijn mensen met verstand. Zijn ze in het geheim dan toch heel anders?

In het groot: ik stuitte op een van mijn zoektochten weer eens op Heidegger. Die beweert dat de hele westerse filosofie is gebaseerd op een foute blikrichting. Zij heeft altijd geprobeerd greep te krijgen op wat er is in de ervaring, 'de zijnden', en zich nooit bekommerd om 'het zijn' zelf. Alsof de werkelijkheid bestaat uit een verzameling objecten en eigenschappen, die door een subject worden waargenomen. Dat is onzin. Hebben we nu 25 eeuwen nodig gehad om dat in te kunnen zien? Het zijn is altijd een er-zijn, zegt Heidegger, een in-de-wereld-zijn, compleet met zorgen en verlorenheid en angst voor de dood, met plannen voor de toekomst en allerhand bedrog dat het lastig maakt een authentiek leven te leiden. Hoe is het mogelijk dat wij dat perspectief nooit hebben erkend? Houden we onszelf zo voor de gek?

Nog zo'n voorbeeld. Ik zag bij VPRO Tegenlicht de Britse filosoof Roman Krznaric, die een soortgelijke sensatie teweegbracht. Hij beweerde, in lijn met Heidegger, dat wij veel te veel zijn gericht op kortetermijndenken en eigen behoeftebevrediging. Om toekomstige generaties te kunnen redden van een uitgeputte, vervuilde aarde moeten wij leren denken zoals de mensen die kathedralen bouwden, in lange lijnen van voorouders en kleinkinderen. Hij riep ons op een betere voorouder te worden. Toekomstige generaties moeten nu al een stem krijgen bij de politieke vraagstukken van vandaag.

Hij vertelde het met grote bevlogenheid. Ik vond dat hij groot gelijk had, ook al begreep ik niet precies wat ik zelf dan anders zou moeten gaan doen. Vlees eten doe ik al niet, en de auto afschaffen gaat me te ver.

Nog een voorbeeld. Van onze burens gaat de een niet stemmen, hij ziet er geen heil meer in. De ander zit in het bestuur van haar Vereniging van Eigenaren. Daar is gedoe over

vernieuwing van rookgaskanalen en bewoners die maar niet willen meewerken. Ik begrijp niet dat ze het geduld kan opbrengen om zich daar druk om te maken. Net zoals ik van hem niet begrijp dat hij niet gaat stemmen. De wereld zit kennelijk anders in elkaar dan ik denk. Soms begrijp ik niet eens mijn eigen onbegrip.